

הנחיות למושתלי איברים סולידיים (כליה, כליה לבלב, כבד, ריאות ולב) בנוגע לחיסונים כנגד וירוס הקורונה החדש

(SARS-CoV-2) – המרכז הרפואי רבין : בתי החולים בילינסון והשרון -15/12/2020

מושתלי איברים נמצאים בסיכון מוגבר לתחלואה קשה ולתמותה מוגברת מהמחלה הנגרמת על ידי וירוס הקורונה החדש (COVID-19). בישראל עד כה נפטרו כ 70 אחוז ממושתלי הריאות שלקו במחלה 15 אחוז ממושתלי הכליה שלקו במחלה ו 10 אחוז ממושתלי הלב שלקו במחלה. מעבר לכך לוורוס יש השפעות ארוכות טווח, שכבר נצפו גם באנשים בריאים שסבלו ממחלה קלה, כולל עייפות, הפרעות בחוש הריח והטעם, ירידה קוגניטיבית, חולשה וקוצר נשימה. מעבר לכך במושתלים לא מעטים נעשה במסגרת הטיפול במחלת הקורונה שינוי בטיפול נוגד הדחיה, מה שהביא בחלק מהם לתהליכי דחיה מואצים של האיבר המושתל.

מספר חיסונים לוירוס הגורם למחלת ה-COVID-19 נמצאים בשלבים מתקדמים של מחקר / אושרו לשימוש. הללו כוללים:

סוג החיסון	שם התכשיר והחברה	סטטוס החיסון	דרך מתן
מבוסס על רנא שליח (mRNA)	BNT162b2 [Pfizer]	אושר לשימוש בארה"ב, הוחל מתן באירופה	הזרקה לשריר בשתי מנות במרחק 21 יום
	mRNA-1273 [Moderna]	הוגש לאישור לאחר סיום מחקר קליני גדול	הזרקה לשריר בשתי מנות במרחק 28 יום
מבוסס על וירוס אדנו כנשא	AZD1222 [AstraZeneca]	במהלך מחקר קליני גדול	הזרקה לשריר בשתי מנות
	Ad26.COV2.S [Janssen]	במהלך מחקר קליני גדול	הזרקה לשריר בשתי מנות

חיסוני קורונה מבוססי רנא שליח נבדקו עד כה במחקרים בלמעלה מ-70,000 איש, ונמצאו בעלי יעילות גבוהה ובטיחות גבוהה לטווח קצר (כחודשיים מעקב). תופעות הלוואי כוללות כאב במקום ההזרקה, חום, כאבי שרירים, כאבי ראש, ותגובה אלרגית, רובן המכריע בחומרה קלה-בינונית.

מושתלי איברים לא נבדקו במחקרים עד כה ולכן לא ידוע מה תהיה מידת ההתחסנות שלהם כנגד הוירוס. עם זאת, החיסון לא מכיל וירוס חי, ולכן מותר למתן במושתלים ולא צפויות תופעות לוואי חריגות מעבר לאלה שנצפו באנשים שאינם מושתלים. לאור המחלה הקשה יותר במושתלים, והסבירות הנמוכה לתגובה חריגה משמעותית למתן החיסון, סביר להניח כי החיסון יביא יותר תועלת מנזק. יש לציין שההנחה של מומחים בנושא היא שהחיסון אינו צפוי לגרום עליה בסיכון להפעלה חריגה של מערכת החיסון ולאירועי דחיה של השתל.

אנו ממליצים למושתלי האיברים לקבל את החיסון כעת החל מחודש לאחר ההשתלה וכן ממליצים למועמדים להשתלה להתחסן עד שבועיים לפני ההשתלה או שבועיים טרם קבלת טיפול בתרופות הנוגדות יצירת נוגדנים כגון ריטוקסימב. בנוסף אנחנו ממליצים מאד לבני ביתם של מושתלים גם הם להתחסן כדי להגן על בני משפחתם המושתלים.

הוריות נגד: אין לתת את החיסון למי שהיתה לו בעבר תגובה אלרגית חמורה מידית (אנפילקסיס) לחיסון כלשהו, תרופה או מאכל.

וכמובן יש להמשיך ולשמור על כללי הזהירות למניעת התדבקות מקורונה כולל עטית מסכות, שמירת מרחק וחיטוי ידיים.

פרופ בניה רוזן צבי	ד"ר רותי רחמימוב
מנהל המערך לנפרולוגיה	מנהלת השירות למושתלי כליה
ויתר לחץ דם	מנהלת מרפאת מושתלי כליה
ד"ר אביתר נשר	ד"ר מריוס בראון
מנהל מחלקת השתלות	מנהל מכון הכבד
פרופ רן קורנובסקי	ד"ר טוביה בן גל
מנהל המערך לקרדיולוגיה	מנהל היחידה לאי ספיקת לב
פרופ דן ערבות	פרופ' מרדכי קרמר
מנהל המערך לניתוחי לב וחזה	מנהל המערך למחלות ריאה

ד"ר ירון ברק
מנהל היחידה להשתלות בית החזה

מקורות מידע:

1. האיגוד הישראלי למחלות זיהומיות. חיסונים נגד קורונה - כל מה שחשוב לדעת. 7 לדצמבר 2020.
2. הנחיות החברה האמריקאית להשתלות. COVID-19 Vaccine FAQ Sheet.
https://www.myast.org/sites/default/files/2020%2012%2008%20COVID19%20VACCINE%20FAQS_FINAL.pdf

המסמך אושר על ידי פרופ' ג'יהאד בשארה מנהל
ופרופ' דפנה יהב, רופאה בכירה
היחידה למחלות זיהומיות